

Til Cavlingkomiteen

Jacob Friberg, redaktør og journalist for B.T.s gravegruppe, fortjener at modtage Cavlingprisen 2021 for sit grundige, afslørende og vedholdende arbejde i minksagen, der for ham for alvor begyndte 25. november 2020 og foreløbig har været i et år.

Jacob Friberg har virket som en enmandshær, og med over 40 grundige artikler, en indsigtfuld liveblog fra afhøringerne i Minkkommissionen og videoindslag, hvor Jacob Friberg bl.a. svarer på læsernes spørgsmål, har han været den dominerende journalist på sagen.

Jacob Friberg har via fortrolige dokumenter taget læserne med helt ind i de lukkede møder i regeringstoppen. Interne referater har dokumenteret, at daværende fødevareminister Mogens Jensen og hans nærmeste stab anså aflivningen af alle mink som en reel nedlukning af erhvervet.

Det var og er i strid med den skelnen, som statsminister Mette Frederiksen gang på gang gav i Folketingssalen. Aflivning af alle mink og nedlukning af erhvervet er to helt forskellige ting, har meldingen været.

Jacob Friberg har afsløret, at der fra Fødevareministeriet blev advaret mod manglende lovhjemmel ved en lukning af erhvervet. Via fortrolige mails i toppen af Fødevareministeriet dokumenterede Jacob Friberg, at Mette Frederiksens stabschef og særlige rådgiver, Martin Justesen, siden dikterede, hvad og hvordan fødevareminister Mogens Jensen skulle udtale sig til pressen om 'den manglende lovhjemmel'.

De mange sms'er fra stabschef Martin Justesen hænger dårligt sammen med statsminister Mette Frederiksens gentagne udtalelser om, at sagen udelukkende blev håndteret af fødevareminister Mogens Jensen. Afsløringerne bragte på den måde sagen tilbage til statsministerens bord.

Jacob Friberg har senest – efter et ti måneders forløb med klager til både Statsministeriet og Ombudsmanden – afsløret, at Mette Frederiksens stabschef indstillede sin mobiltelefon til automatisk at slette sms-beskeder efter 30 dage.

Afsløringen blev mulig, da Jacob Friberg søgte aktindsigt i en sms-korrespondance mellem stabschef Martin Justesen og Mogens Jensens særlige rådgiver, Søren Andersen – vel at mærke inden sms-beskederne blev slettet.

Statsministeriet meddelte, at der ikke 'var noget gemt i systemet', at 'alle relevante medarbejdere var hørt', og der IKKE var identificeret nogen sms'er.

Ifølge Jacob Fribergs oplysninger var det ikke korrekt, og han klagede derfor først til Statsministeriet og sidenhen til Folketingets Ombudsmand. Ti måneder senere faldt svaret via Ombudsmanden: Sms-korrespondancen mellem stabschef Martin Justesen og den særlige rådgiver i Fødevareministeriet FANDT sted, men at den efterfølgende var slettet på grund af stabschefen automatiske slettefunktion.

Herfra rullede lavinen, og Minkkommissionen kunne efterfølgende bekræfte, at også statsminister Mette Frederiksen, departementschef Barbara Bertelsen og departementsråd Pelle Pape slettede deres sms'er efter 30 dage.

Minkkommissionen bad allerede den 13. september Statsministeriet om at genskabe de slettede sms'er, men det var først efter Jacob Fribergs afsløring, at Minkkommissionen fik et svar, og at Søren Andersens gamle mobiltelefon nu er dukket op og udleveret til kommissionen.

Sagen rejser ifølge Ombudsmanden en række principielle spørgsmål, og Statsministeriet efterlyser nu nye retningslinjer for opbevaring af slettede sms-beskeder og den manglende journalisering.

Jacob Fribergs afsløringer har bragt nye oplysninger ind i Minkkommissionens løbende arbejde. Hans arbejde har kastet lys over en række hændelser i det mest centrale ministerium, der kun kan tolkes som et forsøg på at skjule oplysninger og slette sporene.

Afsløringerne har medført voldsom debat i offentligheden og dermed bidraget til den demokratiske proces og samtale om helt grundlæggende principper om ansvar og offentlighed i forvaltningen.

Jacob Fribergs har udvist en enorm vedholdenhed og aldrig taget nej som et svar. Det er udelukkende hans journalistiske tæft, researchkompetencer i både skriftlige og mundtlige kilder og hans evne til at formidle stoffet på en forståelig måde, der har afdækket, at beslutningen om aflivning af 17 millioner mink nok er årtiets største politiske sag.

Michael Dyrby
Ansvarshavende chefredaktør